

PTIEKA
Volf.
lge str.
Pa.

še grynus vai-
is; teipgi turi-
skio, Treinerio
viežias dieles,
nkytis į mūsų
su didžiausia

KOVĀ.

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr. 4.

PHILADELPHIA. PA.

5 Birželio (June) 1905 m.

Metas I.

Ko mums reikia?

Tautietis Il-gunas aprašo, 2-me num. „Kovos“, priežastis dabartinio nupuoli-
mo lietuvių varguolių, ir kaip vyriausią to priežastį p. Il. randa: tamsybę ir tikėjimą. Ir teip, ir ne. Rods vienok tamsybė tai labai daug prisidėjo prie nupuldymo lietuvių tautos ir todėl kiekvienam apšviestiesiam lietuviui priderėtų rupintis, kad Lietuvos žemoji liaudis būtų apšviečiama, apšviečiama visapusiškai; idant galėtų mūsų prastuoliai apsipazinti su visais svarbesniais mokslais. Kurie negali eit į mokslus, tiems reikia viską pagal išgalę, kiekvienoje progėje aiškinti, mokyt. Kalbant apie tą reikia pripažinti, kad pas mus darosi neteip, – plautas supratimo apšvietos pas mus nėra: jeigu platiname vienas idėjas, tai kitas su visą užmirštame; o čia reikia kad norint žmogų padaryt tobulu ir suprantančiu, reikia jam perstatinėt visą pasaulės surėdymą, supažindyt žmogų maž daug su visu tuom, ką kitos apšviestiesnės tautos turi, ir guodoja. Pas mus yra teip, jeigu aiškiname socializmą tai socializmą, jeigu laisvamanybę tai laisvamanybę, jeigu tikėjimą tai tikėjimą, jeigu tautos meilę tai tautos meilę. Negalima tvirtinti, kad žmogus šiek tiek apsipažinęs su politiška ekonomija yra jau gana apšvietęs. (Jeigu kas mažai pažįsta kokią vieną šaką mokslų arba ir daugelio po truputį, tas negali vadintis mokslinčiu. Bet jeigu kas ką nors gerai, nuodugnai studijuoja, pavyzdin, kad ir politiška ekonomiją, – tai kodėl jis negali būti apšviestu žmogum? Juk ar šiaip ar teip, kol jis priėjo prie ribų savo numilėto mokslo, jis priverstas buvo siektelti beveik į kiekvienos mokslų šakos valstiją. Jis gali ir privalo būti vadinamas apšviestu žmogumi, nors jis ir ne visus kelius žmonijos gyvenimo yra supratęs. Tokių mažai tēra. Red.) Negalima tvirtinti, kad laisvamanybė yra mokslu. Aš pilnai persitikrinau, kad turint gerą iškalbą galima tamsų žmogelį labai lengviai paversti į

laisvamanybę. Bet kas iš to? Jis netikės į dievus, bet pasilikis tokiupat mulkiu kaip ir buvęs. Paklausk jo apie surėdymą gamtos, bent apie reikalingus kiekvieno po mažumą pažinti svietiškus mokslus, atrasi kad tie jam yra kaip traškantis nuo kelių šimtmečių miškas; daugumas iš mus lietuvių laisvamanybę pasiganėdina tuom, kad neatlieka tikėjimiškų priderysčių; daugiau apie nieką nesirupina; darbininkiški ir tautos reikalai, jiems yra svetimi. Jų darbai užsibaigia karčiamose, kur keldami disputus su dievočiais: „tu kryžioks“, „tu šliuoptarnis“ ir t.t., išsilavina koliojimū, o kaip kada ir nosis apsitranko. Ar tai tas yra progresu?

Tuli stengiasi laisvamanybę sulygint su socializmu. Aš sakau, kad tai yra du labai skirti gyvenimo keliai. Czion Amerikoje tarpamerikonų ir tarp žmonių iš kitų tautų laisvamanyba yra labai išsiplatinusi; netikėlių kur kas didesnis skaitlius, negu dievočių; daugiausiai jų yra ir labai apšviesti, taigi turi gana progos apsipazinti su socializmu. Kodėl tad socialistų partija Amerikoje, sulyginus su 80 milijonų gyventojų, teip silpna? Užtai, kad tie apšviestunai laisvamaniai nuo socialistų šalinsi. Didžiausia jų dalis yra didžiausi priešai socializmo. – Tuli dar tvirtina, buk tikybos palaikytojais esą ponai, milijonieriai; tai tas ir ne visai tiesa; (bet visai arti prie tiesos! Red.) daugelis iš tokių, didžiausių siurbėlių darbininkų kraujo, – milijonierių, pabirikantų ir kt., yra tvirti laisvamaniai, o vienok jie yra didžiausi darbininkų skriaudėjai; yra didelė dalis laisvamanybės ir iš kunigų, ką visai netiki šventraščini; kitasis ir visai atšalusiai, nenoromis žmones tikybos mokina. Vienok jie yra nepataisomi socializmo priešai: lupa pinigų, patarnauja valdžiai ir ponams, darbininkus skriausti. Jeigu gali pavogti dievočius tą pat gali padaryt ir laisvamanybę, jeigu gali papildyti žmogūdystę dievočius, tą pat gali atlikt ir laisvamanybę; koks čia tai skirtumas? Aš manau, kad, daugelyje paveikslų tikėjimas neiš-

lavintam žmogui yra dar net naudingas, nės saugoja tokį žmogų nuo ištvirkimo. (Sekant tokių nuomonių, reikėtų pripažinti, jog žmogus užgimsta žveriu ir reikalauja visados, kad kas juomi valdytų. Bet kadangi tie valdovai esti tie patys žmonės, tai kaipgi gali netikės netikusį valdyti, arba tvirti vieni kitiems kokius įstatus? Juk ne tikėjimas žmones padarė, bet žmonės tikėjimą. Kudikis užgimsta be jokio tikėjimo, o vienok jis yra doriausis už didžiausį pasaulyje dievočių. Iš to matome, kad ne tikėjimas palaiko dorą, bet pats žmogaus prigimimas. Kudikis augdamas metuose tampa vis nedoresniu ne dėlto, kad jis atšala nuo tikėjimo – kurio visai nepažinojo – bet dėlto, kad mato aplinkuje ištvirkusią draugiją. O tokią draugiją šiandien tikėjimai mielai palaiko. Prieš reformas kariauja. Argi tad galima tikėjimą pavadinti sargu doros, jeigu tas liepdavo nekaltus žmones deginti ant laužo? Ir teip t. Red.) Kitai juk toks tamsus žmogelis neturėtų nė sąžinės nė gėdos; kas yra buvęs karštu dievočiu, arba yra, arba kad ir numetęs tikėjimišką aitrumą, lai žiuri į tuos reiškinius be apdulkejusių akilorių, o pamatys, kad tai yra mano tiesa. Todėl aš laisvamanybę statau beveik į vieną eilę su tikėjimu, nors daug toliau nuo viens kito. Kad Romos, Liutherio, Zvinglio ar Konfucijaus mokslas yra kam tikėjimu, tai ir laisvamanybė yra tu mokslu neprimantiems tikėjimu; tikėjimas, ar jis šioks ar jis toks, vis tikėjimas. Ir jis kaip kada gali žmogų padaryti fanatikū, ir žiaurunu. Bet, gana su tais tikėjimais, ar netikėjimais. Mēs pripažįstame, kad žemoji varguolių luoma turi susivienyt ir iškovot sau laisvę, kurią draugijos trana jiems išplėšė. Bet kad dar žmonės tamsūs, tai ne ką tegalima nuveikt. Todėl rupinkimės, kad mus tautiečiai šiek tiek galėtų apsipazinti su mokslais: istorija, geografija, fizika, ethnologija, ethnografija, chemija, higijena ir k., tad bus kas kitą ir socializmui plėstis, ir daugiau rasis susipratu-

19 So. 2-ros
4-tos.
uz dyką.

rykai, vyrams
lietuviskai.

erty,
JS
cinson Str.,

viszka
E.

str.,
ia. Pa.

ir kamaszų
čų ir vaikams.
kas sykį pa-
žiaugia geru-
nti svetintau

edina,

ku.

LUNAS

MIN
(degtinė, vy-

33-A

pas.

phia, Pa.

elephone).

sių ant tos dirvos darbininkų; dabar žmogus kartais pats ir šiek tiek supranta socializmas, bet netur pajėgų – nėra išsilavinęs tas idėjas kitam išaiškinti, kaip kada vietoje ką gerą padaryti, sugadina reikalą. Platinkite apšvietą ir žmonių susipratimą visapusiškai; nės nėra nieko nereikalingo žinoti, viskas reikia žinoti. Reikia agituojant temyti į žmonių nuomones, ir ant kiek jie pakilę, ant tiek aiškinti; tie, kurie šimtus metų tamsibėje ir vergijoje buvo – nepakils umai; čia reikia daug sumanumo ir darbo. Jeigu ir taps įvestas socialistiškas surėdymas, o didžiama žmonių nebus priderančiai išsilavinusi, visai lengvai gali rasti Napoleoną, kurie vėl pradėtų engti neišmanančią žmoniją. – Bet mūsų socialistai daugiau apie laisvamanybę rupinasi, negu apie mokslą ir socializmą. Antai Brooklyn'o „Spindulys“, apsišaukęs save socialistu, išjuokia vien kunigų poterių, o šelpiančią moksleivius „Aušros“ draugystę beveik kiekviename numeryje dardo. Lietuviai nesėpkit moksleivių, – nesimokykit, tai busit geri socialistai. Tai tokia nuomonė socialisto iš „Spindulio“.....

Toliaus man rodosi ne visai tiesa ką sako p. II. šiais žodžiais: „Kaipgi ta tauta ne tur pulti, jeigu jos sąnariai tiki, kad piktadariais mėtam akmenis, duoną atmėtyti“. Na, tegul p. II., nudavęs piktadarių, užkaušia vienam arba keliems iš lietuvių su akmeniu, tad pamatytų su kokia duona jie atlygintų, o krikščioniško tikėjimo uždėtojas savo priešius gydė ir mokino, kad: „Svieto karaliai ponavoja ir galingieji maloningais ponais vadinami. Bet jūs neteipo: (į savo mokininius) bet didžiausias tarp jų – tur kaip jauniausias buti, ir vyriausias kaip tarnas, (klausimas, kodėl ne visi lygūs? Red.) Ar tą daro dabartiniai tikėjimo mokiniojai ir tikintieji? Su visu ne. Labai mažai iš dievočių teisipildytų nors pusėtinai šį prisakymą: „Bet aš sakau, kad nesistengtumėt prieš pikta, bet jei kas per ausį tavo ištiktų ant dešinės, tam paduok ir antrą pusę“. (Čia pagrįžtama prie tos duonos su akm. R.) Tokiu būdu vienos dalis tikėjimo yra pildomos, kitos su visu ne, arba iškleiptos ant turčių korpulio. Tuomet tarp vargšų nuolankumas valdžiai ir siurbėlėms yra atsiradęs nuo labai senų laikų, kur kas prieš krikščionybės atsiradimą (Ar atsiradusi krikščionybė stengėsi tą valdovams nuolankumą panaikinti? Red.) ir besitėsia ikipat šiol; ir neišnyks tol, kol darbininkų luoma nebus apšviesta; ir įvedus socialistišką surėdymą kytresni pataikys mulkius nuskriausti. Todėl mokslo, mokslo, mokslo! Kiekvienam

žmogui mokslo; mokslas ir vienybė tik gali būti parama darbininkams atgauti savo tiesas. Tuomet tarp niekas tenetiki, kad dabartinis socializmo programą yra galutinai apdirbtas, ne! Dar jis ateityje bus daug taisytas – gerintas, – kada įvykus geresnėms sąlygoms darbininkų luoma įgaus daugiau apšvietos. Tad kiekvienas, šiek tiek suprantas darbininkas, platinkim ir šelpkim socializmą, nes be jo nėra kito kelio įgijimui laisvės. Tikinti ar bedieviai, protestonai ar katalikai, gali būti gerai socialistais, be lauzymo jų tikėjimiškų pažvalgų. Socializmas nėra jokių tikėjimų nė antitikėjimų. Socializmas reikalauja visai žmonijai lygybės, meilės ir brolystės; ką juk ir tikėjimas, jeigu jis nebūtų išviršėčiai mokiamas, rodo. Tikėjimas tai paties žmogaus privatiškas reikalas, o privatiškų reikalų socializmas visai nekontroliuoja.

Laumės Vaikas.

Zinios isz Lietuvos.

Iš Dinaburko (ant rubežiaus Lietuvos, Kuršmės ir Livonijos) daug rašo apie žmonių politiškąjį bruzdėjimą. Tame daugiausiai išsijymi žydai. Jie glėbiais ir pundais čion gabena visokią, uždraustą maskolių valdžios literatūrą. Platina revoliucijinius socialistiškus raštus pastebėtinai apskurdam būdu: bažnyčių, cerkvių, sinagogų, kirkių, traktiernių, valdžios raštinių ir kitokių nesuskaitomų vietų lankytojai, išėję laukan randa savo kišenėse brošurėlių, proklamacijų ir lapelių. Raštai yra visokiose kalbose: maskoliškoje, lenkiškoje, žydiškoje, latviškoje ir net lietuviškoje – nors čia lietuvių ir neperdaugiausiai užtinkama. Daug tokių raštų platintojų pakliūva į žandarų ir slaptos policijos, šnipukų – nagus. Kalėjinės kimštinais prikimštos žmonėmis. Užlaikymas k linių pasibaisėtinas: smirdantis oras, drėgnos sienos, kribždės visokių, godžių ant žmogaus kraujo gyvūnų; biauirus ir tankiai žverškas pasielgimas su areštuotaisiais kalinsargių, blogas maistas, apribavimas ir varžymai kalinių tiesų – viskas tas ant šių nelaimingųjų sveikatos padaro amžinai neišdildomas pasekmes. Ką darys su suimtaisiais, nežinia. Juos vienval gaudina pakorimu. Suprantama, kad tokie doriški budeliavimai kalinių, daugeliui iš jų suteikia baisias dvasiškas kančynes ir varo prie nusiminimo. – Tulose vietose rasta sąkrovos revolverių, o kitur sako radę net bombas.

Paskutiniu laiku, tam tikri darbininkiško judėjimo žinrinkiai suskaitė, jog Rygoje sausio streikuose karumenė susaudžiusi 1580 žmonių. Juos laidojo į

viens didelę duobę. Suskaiyt lavonų policija nieko neprileido. Suskaiyta tapo vėliau tik tokiu būdu, kad buvo sužinota, kiek kokios darbininkų šeimynos truko sąnarių. Laidojant nieko nuo aukų neėmė, apart rastų prie jų ginklų; suvertė duobėn kruvinose drapanose, – neiškratė net iš kišenių pinigų. Matyt liepta buvo atlikti darbą labai greitai. Tokiu būdu kazokai išvengė sau prigimtos pagundos – apvogimo savo nužudytų brolių.

Rašo iš Suvalkų gub., jog ten darbininkai kasykis pradeda geriau susiprasti; jau miestų darbininkai užkrėtė dvasią nepasikakinimo ir tarp savo brolių kaimiečių. Kaimų proletarijatas pamatė skirtumą savo reikalų su reikalais smulkiosios buržuazijos: didelių žemvaldžių, urėdninkijos ir kitų „inteligentų“. Sako, jog apie Suvalkus jau esą susitvėrę suviršum 40 kuopelių, kurios veda proletarijato kovą po priežiura L.S.D.P. – Kauno gubernijoje irgi yra keletas kuopelių, kurios nors turi centrus savo tam tikrų organizacijų, vienok veikia ant socialdemokratų programą; ir ten eina kova išimtinai už proletarijato buvį. Geužinė keliuose iš didesnių miestelių buvo atšvęsta su demonstracijomis ir susirinkimais. Žinoma, vienur skaitlingiau susirinko, kitur mažiau. Antai Skapiškėje, nors ten visai mažas miestukas, demonstracijoje dalyvavę apie 1500 žmonių.

V—tis.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Ant havajiskų salų, ypatingai apiegardose Honolulu, vėla atsina jino streikai. Cukraus plantacijose atsiskakė dirbti 3000 japoniečių, kuriuos pasalunai savininkai buvo pargabėję prie darbo, tikėdamies jais užvaduoti darbininkus baltveidžius. Vienok ir japoniečiai jūišo ant biauurių prižiūrėtojų, reikalaudami juos pašalinti. Jų reikalavimus plantatoriai atmėte, o sutrėmimui streiko parsikvietė iš Maui miliciją. Pribuvus taijai, įvyko šaudymai ir praejimai kraujo. – Paprasta, bet karti istorija. Ji tol neužsibaigs, kol visas svietas neišsiluosuos iš-po kapitalizmo jungo. Ir tas labai lengvas dalykas: reikia tik žmonėms suprasti, kad ne jie dėl kapitalizmo gyvena, bet kapitalizmas dėl jų.

– Austrijos socialistai eina pirmyn. Styrijos aprubėję tapo išrinktas pasiuntiniu į parlamentą socialistas. Teipgi neseniai muniepališkuose rinkimuose Lissoje, tapo išrinkta dešimtis socialistų. – Pietinėje Aprikoje socializmo judėjimas sparčiai didinas. Tveriasi darbininkų rateliai ir kuopos po visus mies.

tus, o Darb talijos, yra laikraštuka Garsus au Schreiner, mo. – Neto kampilio ž šventas mo skelbia dar bia. O ju sų svieta.

– Tarptar Camile Hu joje, prane Prancuzijo kongresą, l nybę. Dal blankistų, Dabar Pra vienintelė sekcija da jos. – Pr jų gilų sur mą kelių, mus lietu sipratimo – „Osvob organas, p sią Maskol tvo“, kuri sidavinių, jalizmo“ p jinių tend rikoje egzi vių Megrac – London po nelaimir marių pere rališkus mit luicijas pa akylandų p nių. Nutar luicijines s giančiam M

Po – 27 ir 28 takoje gulto ko didelė is pouijos adm dras admiro vūnės mask ejo ant mar imti nelaisv ždestvenski maskolių k pačiais visu nelemta, ti dos, jau gal – Praėjusi Ivan Kolaji kurs mezda Maskolijoje

obę. Suskaiyt...
prileido. Suskaiyta...
iu budu, kad buvo...
ios darbininkų šeimų...
aidojant nieko nuo...
rastų prie jų gi...
krvinoose drapanose...
kišenių pinigų. Ma...
ti darbą labai grei...
kai išvengė sau pri...
pvogimo savo nužudy...

ty gub., jog ten dar...
radeda geriau susipa...
bininkai užkrėtė dra...
r tarp savo brolių ka...
proletarijatas pama...
kalų su reikalais sm...
os: didelių žemvaldi...
tų „inteligentų“...
alkus jau esą susitv...
pelių, kurios veda p...
priežiura L.S.D.P...
je irgi yra keletas kn...
turi centrus savo ta...
, vienok veikia ant...
ogramo; ir ten eina k...
roletarijato buvį. G...
iš didesnių miest...
demonstracijos ir...
na, vienur skaitling...
ažiau. Antai Skap...
mažas miestukas, k...
vė apie 1500 žmoni...
V—sta.

DEJIMAS SVETUR

alų, ypatingai apie...
la atsina jino streik...
ose atsiskakė dirbti 300...
s pasalunai savinink...
ie darbo, tikėdamas...
bininkus baltveidm...
iai jūnšo ant biau...
audami juos praš...
s plantatoriai atme...
co parsikvietė iš M...
us tariai, įvyko š...
ni kraujo. — Papat...
fi tol neužsibaigs, k...
iuosuos iš-po kap...
; labai lengvas d...
nėms suprasti, kad...
gyvena, bet kap...
listai eina pirm...
o išrinktas pasim...
cijalistas. Teipgi...
uose rinkimuose L...
t dešimtys socialis...
oje socializmo ju...
as. Tveriasi dar...
opos po visus mie...

tus, o Darban'e vyriausiam mieste Na-
talijos, yra išleidinėjamas socialistiškas
laikraštukas — „Socialistų Kibirkštis“.
Garsus autorius keleto raštų, Olive
Schreiner, prisiglaudė prie soc. judėji-
mo. — Netoli valanda, kad nebus tokio
kampelio žemės, kur nebutų užnešta šis
šventas mokslas. Kiteip ir negali but: jį
skelbia darbininkai ir darbininkams skel-
bia. O juk darbininkai apgyvenę turi vi-
są svieta. Kur akį mesi, ten juos atrasi.
— Tarptautiškas socialistų sekretorius
Camile Huysmans iš Bruuseliaus, Belgij-
oje, praneša Amerikos socialistams, jog
Prancuzijos socialistai laikė 23-26 bal-
kongresą, kame visos partijos suėjo į vi-
nybę. Dabar jau nebus nė gedistų, nė
blankistų, nė žoresistų, nė almanistų.
Dabar Prancuzijoje bus žinoma tiktai
vienintelė „Socialistų Partija, prancuzų
sekcija darbininkų tarptautiškos parti-
jos.“ — Proletarijų vienijimasis reiškia
jų gilų supratimą savo reikalų ir pažini-
mą kelių, kaip tuos reikalus vesti. Pas
mus lietuvius, de! — dar ikišiolei to su-
sipratimo neperdaug.

— „Osvoboždenje“, maskolių liberalų
organas, praneša apie neseniai susitvėru-
sią Maskolijoje naują draugovę „Brac-
tvo“, kuri sulyg savo ten pranešamų už-
sidavinių, panėsi į „kriksčioniškojo soci-
jalizmo“ partiją, su priemaisa revoliuci-
jinių tendencijų. Panaši partija ir Ame-
rikijoje egzistuoja, po vadovyste kunigbu-
vių Mcgrady ir Hagherty.

— Londono maskoliai revoliucionistai,
po nelaimingo maskolių pralošimo ant
marių pereitoje nedėlioje, atlaikė gene-
rališkus mitingus ir ištraukė aštrias rezol-
ucijas papeikiančias carovaldystę už
akylandų patyčiomis žudymą savo žmo-
nių. Nutarta, dabar sujudinti visas revoli-
ucijines spēkas ir užvažiuoti besibai-
giančiam Maskolijos tyronui per kailį.

Politiška peržvalga.

— 27 ir 28 geg. Korėjos susmaugoje, są-
takoje geltonųjų ir japoniškų jurių, įvy-
ko didelė istoriška vandeninė karė. Ja-
ponijos admirolas Togo sumušė į skevel-
dras admirolą Roždestvenskį, vadą lai-
vynės maskolių. 14 maskolių laivų nu-
ėjo ant marių dugno. Penki laivai pa-
imti nelaisvėn, drauge su admirolais Ro-
ždestvenskiu ir Nebogatov ir apie 3000
maskolių kareivių. Japonai tapo vieš-
pačiais visų Rytinės Azijos vandenų ir
nelemta, tiek kraujo išliejusi karė, ro-
dos, jau galutinai turės užsibaigti.

— Praėjusioj sanvaitėj tapo pakartas
Ivan Kolajev, tas karžygis už laisvę,
kurs mezdamas bombą nužudė didelį
Maskolijoje tyroną, kng. Sergijų. Užve-

stas ant ešafoto (kartuvių), Kolajev išro-
dė labai linksmas, ir išreiškė pasibiaurė-
jimą tai paskalai, kuri buvo caro tarnų
paleista buk jis prašęs susimylėjimo. Jis
pasisakė, kad esąs linksmas numirt už
teisybę, ir neuorjys jokių mylistų nuo
žmonijos žudikų.

— Baku mieste, Kaukazijoje, 24 geguž.,
užmušė bomba gubernatorių kng. Naka-
šidze. Drauge su gubern. tapo sudrasky-
ti ir visi jo sąkeleiviai. — Siedlec'e, Len-
kijoje, tą pačią dieną buvo mesta bomba
į vyriausį policijos viršininką, kurį vos
gyvą, sudraskytą parvezė namon. — Ufo-
je nugalabintas general-gubernatorius. —
Revoliucijos gaisras platinas.

— Serbijos visi laikraščiai, išimant du
urėdišku, atvirai ėmė agitavoti prieš ka-
ralių Petrą. Išskaito po jo valdzia dau-
gybę serbams suteiktų prispaudimų, ir
ragina jį pačiam atsisakyti nuo sosto ir
išsinešdinti vėl užsienin. Kitaip, baugin-
na karalių, jog iškils revoliucija.

— 25 geg. Varšavoje įvyko tarpe pačių
žydų muštynės. Mat žydai moralistai už-
puole ant žydų prilaikančių paleistuvių
prieglaudą, keletą jų užmušė ir sunai-
kino daug jų mantos. Kapitalistų laik-
raščiai melagingai skelbia, buk tai tą už-
puolį padarę žydai socialistai. Negali-
ma tam tikėti. Socialistai kariauja prieš
piktybę ne tuom budu. Socialistai karia-
uja už atsiekimą žmonijai gerovės, o
tai įvykus pasimažys ir paleistuvės, ku-
rios dabar tankiausiai pardavinėja savo
kuną spaudžiamos sunkių gyvenimo są-
lygų. Greičiau galima tikėt, kad mušty-
nes iškelė rabinų penėtojai, veidmainiai
—parizėjai.

**ATSKAITA
Piniginių įėjimų į L.S.P.A.**

Nuo susiorganizavimo mūsų partijos
įplankė ant rankų J.O.Szirvydo, buvu-
sio centr. sekretoriaus L.S.P.A., šie įmo-
kėjimai mėnesinių, — kuopų ir pavienių,
— teipgi ir aukų:

	Douklės.	Aukos.
V.J.Raudon, Colinsville, Ill.	—	1.25
J.Baniulis, Plymouth, Pa. —	—	25
Senecaville, Ohio, 20 kuopa	—	9.00
A.Baltrušaitis, Shenandoah, Pa.	—	1.50
New Yorko-Brooklyno 19 kuopa	—	3.40
J.Baltrušaitis, Plymouth, Pa.	—	1.50
M.J.Motejunas, Baltimore, Md,	—	4.00
F.Mikolainis, Thorp, Wisc.	—	1.50

K.Czelkis ir M.Subačius, Turners Falls, Mass.	1.20	—
Laumės Vaikas, Colinsville, Ill.	90	—
Chicago, Ill. 22 kuopa	2.50	—
D.Sabalauckas iš 16 k.	15	—
New Britain, Ct. 5 k.	4.20	5.00
A.Bružys, iš 16 k.	30	—
V.Burba, Spring Valley, Ill.	1.35	—
Spring Valley, Ill. 23 k.	1.80	—
Chicago, Ill. 4 k.	6.60	5
Cleveland, O., 3 k.	1.20	—
Baltimore, Md. 14 k.	7.20	2.00
Spr. Valley, Ill. 23 k.	30	—
Jurgeliunas, B-lyn, N. Y. —	—	1.00
V. Mockus, „	—	50
Bačinskas (rusinas) Scranton, Pa.	1.00	—
J.Rukevyčius, Phil., Pa. —	1.00	—
Chicago, Ill. 22 k.	5.00	—
J.Smailis, B-lyn, N. Y. —	—	1.00
A.Siderevyčius, Cleveland, O.	4.00	—
J.Krapovicki, Levistone, Me.	1.00	—
M.Karpis, Alverton, Pa. —	—	60
J.Perkunas, New York, N. Y.	—	—
	[2.00	—
	51.60	23.65
		Viso 75.25

Prenumeratos „Kovai“ *)	75.50
Apgarsinimų	3.00
	Viso pribuvo 153.75

(Žr. „Kovos“ 3 nr., psl. 18).
Išleidimai bus pagarsinta sekančia-
me num. „Kovos“.
Centr. Organizatorius,
J. O. Širvydas.

GALAS!

Artinas galas jus kietos valdybos:—
Negelbės jūsų stipriausios sargybos.—
Žyva jus spēkos, vilionės ir monai:—
Baisus jums galas, despota ir ponai!

Artinas galas jus nuo mūsų tyronai,
Kurie per amžius vargdienius kankinot,
Mūsų prakaitu sau pilvus auginat,—
Galas sauvalei jūsų, nevydonai.

Liuosybės saulė skaisčiai užliepsnojo;
Sklaidosi miglos, ką ant mus svyrojo.
Jūs dantims griežiat, ima jums siutimas,
Jums baisus yra vergijos griuvinas!...

Lyg milžins bunda vargdienių galybė;
Nenustelbs josios jokia atkaklybė.
Ilgai mes vilkom gėdingą vergiją:—
Gana! Męs einam į meilės draugiją.
Menkutis.

(* 3-čiame num. „Kovos“ buvo pasakyta, kad
prenumeratos buvo \$86.50. Tas neteip yra. Iki Sei-
mo tebuvo \$75.50. 11 dol. ten daugiau atsiradusių,
yra prisiūsti po Seimo ir jie skaitysis rokundų kny-
gose nuo los dienos.

KOVA

Lietuvių Darbininkų Laikraštis.

„KOVA“ išleista kas penktą dieną.

Kaštuoniai ant metų \$2.00

ant pusės metų — \$1.00

ant 3 mėnesių — 50 c.

Europon — \$2.50.

Visokiuose susisėsimuose turi būti adresuojama šiaip:

„Kova“

412 Siegel St.,
Philadelphia, Pa.

Apgarsinimai mokas:

Sykyje už colį — 50 c.

Mėnuo už colį — \$1.00.

Metai už colį — \$10.00

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 412 Siegel St. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:

One inch once \$0.50

One inch one month . . . . . \$1.00.

One inch one year . . . . . \$10.00.

Subscription rates:

One year \$2.00

Six months \$1.00

Three months \$0.50

All communications should be addressed to:

„Kova“

412 Siegel St.,
Philadelphia, Pa.

Ko mes reikalaujame:

1. Kolektyviškos savasties visų industrijų esančių rankose bendrovių (trustų) ir draugovių, ir visų viešų apsirūpinimų patįs savim.
  2. Demokratiškos priežiūros ant tokių kolektyviškų industrijų ir apsirūpinimų.
  3. Sutrumpinimo darbo valandų ir laipsninio padidinimo algų.
  4. Visuotinės apsaugos darbininkų ir gerbiamo atilsio pasenusiems.
  5. Užtektinumo kiekvienam žmogui darbo.
  6. Mokinti vaikus iki 18 metų. Panaikinti vaikų darbą.
  7. Lygių politikiškų tiesų vyriškiems ir moteriškoms.
- Broliau, jeigu to geidi, balsuok už socialistų partiją.

Darbu skrytyje.

Žinoma unija budauninkų, Building Trade Employees' Ass'n, susinešę su tos darbo šakos darbdaviais, sutvėrė tam tikrą arbitracijos komisiją. Ta komisija taikys visus tarp abiejų pusių iškilusius nesutikimus. Užlaikymas komisijos apsisieis per metus \$ 128.000. Pusę tos sumos turės sudėti dailydės-darbininkai, mokėdami kožnas po 10 ct. kas mėnuo. Kitą pusę jau pridės patįs darbdaviai. — Toks jau mat nelemtas tų darbininkų padėjimas, kad jie turi maitinti netik tukstančius dykaduonių darbdavių, galėdami patįs be jų maišimos subudavoti visam svietai reikalingus budinkus, bet dar kasdiena vėla gimsta ant jų kaklo visokie nauji veltėdžiai.

— Chicago, Ill., vežėjų straikai vėla atsinaujino, nors jau buvo apskelbta, jog jie užsibaigė. Ištikrųjų-gi tai buvo prasidėję tarybos tarpe straikierių ir vežiminkų, bet kadangi vėliau šie pastarieji nebenorėjo priimti atgal visų streikavusiųjų, tai žinoma, apie sątaikas negalėjo buti ir kalbos. Atsinaujinę straikai dabar išsiskriejo ir malkinyciose ir budaunyciose, kur unijistai atsakė išvežti medegą boikotuojamoms firmoms. Keletą iš jų darbdaviai atstatė nuo darbo, su jais išėjo ir visi. Miesto majoras Dunne atsišaukė prie Illinoy'jaus gubernatoriaus Deneen, ir 6000 miheijos stovi ant parangos malšyti kokius nors „užsi puolimus unijistų“ ant skebų. — Kapitalistams pavojaus dar nėra.

DARBININKO

Kronika

— Rašo iš Chicago, Ill., jog tėnykščiai lietuviai, tunantieje po kunigo Kriauciuno skvernais, labai aštriai pradėjo persekioti lietuvius socialistus. Žinote, ką jie daro? Jie keršija socialistus skusti klebonėliui, kurs neduosias išrišimo! Ar socialistai jieškos tojo „išrišimo“, tai kitas klausimas; ypač dėlto, kad už išrišimą esanti padėta taksa \$ 6.00. — Akli vargšai! Ant reikalų savo luomos, reikalų pagerinimui ir pakėlimui savo varginog buvio, nenori išduoti cento, o dolieriais remia kalves savo retėžių. — Energijos ir pasidaravimo reikia mums, broliai, o greit nuplėš plėvę nuo akių visi mūsų tamsesni broliai. Sykį praregėję, daugiau nebeapjaks.

— Spring Valley, Ill., kuopelė L.S.P.A. sparčiai auga skaitliuje. Ji laiko susirinkimus po kožnai 1-mai ir 15-tai dienai mėnesio, ketvergais. — Augimas

kuopų priguli nuo darbštumo organizatorių. Vyručiai, skubinkime ruošti mūsų vientaučius prie ateinančios naujos galdynės, po raudona vėliava socializmo. Tenesutrukdo mūsų darbų visoki abejojimai. Tol neišbrisisime iš vargų, kol mes juos mylėsime. Mokinkimės patįs ir mokinkime kitus, kaip tapti valdovais mūsų padaromų turtų ir kaip atrasti pasaulyje rojų.

— Seimas S.L.A. paskyrė \$ 500 „kovotojams už Lietuvos laisvę“. Nutarta išsiųsti pinigų, bėgyje vieno mėnesio, į „D. B.“ redakciją.

— Keletas mūsų partijos kuopų atsišaukė į Centralinį Komitetą, pranešdamos, jog jų veikimo vietose kartais randasi kėblumai daryti susirinkimus. Iš vienos pusės persekioja vietinės kapitalistų valdžios, iš antros — dievoti ir parsidavę kapitalu savininkai svetainių, nenori jų parsamdyti socialistams, arba parsamdydami reikalauja parodyti čarterį. Apgailėtini faktai, bet jų negalima išvengti ir išseigos nėra, kaip tik su jais taikintis. Reikėtų tad mums pasirūpinti įgyti L.S.P.A. čarterį. Bet dabar stoka tam reikalui pinigų ir laiko. Taigi iki kol kur kas bus, C. Kom. nutarė kreiptis prie S. L. Laisv., kad jie paveltų mums lyglaikui vartoti jų čarterio šakas, — o kaip tik apsidirbsime didžiumą darbų, sutaisysime savo programą, susidurtįs mūsų materiališkos pajiegos, tuojau pasirūpinti išsiimti čarterį mūsų pačių partijai. Seimas S.L.L., kaip matyti iš jo protokolo, naudotis mums savo čarteriu paveltų. Apreikšdamas tą mūsų partijai, Centr. Kom. pataria toms kuopoms, kurios reikalaujant jų priedangos nuo intrigų kapitalistų ir jų tarnų, apie tai neužilgo pranešti jam. Dliauge ištaria ačiu S-ui L.L. už tą mums priejaušmę.

— Skaitytojams laikraščių buvo žinoma Peterburge komisija garsaus Szidlovskio, norejusio sutaikinti darbininkus su pabirkantais ir tuomi pasitarnauti labai valdžios. Bet kadangi ta komisija pradėjo eiti nuožvalgum valdžiai taku, ją išardė. Iš tos komisijos dabar pasinaudojo valdžia, nes sužinojo kokios augščiau stovinčios ypatos simpatizuoja darbininkams, ir buriais tuos dabar areštuoja.

— Rygos spaustuvių darbininkai, latviai, prisiglaudė prie maskolių soc. d-tų partijos, tos dalies jos, kuri kuopias apie laikraštį „Vperiod“. Tą pat padarė ir „Ryšys geležinkelių darbininkų“, vis latviai. — Nesuprantama, kodėl latvių socialdemokratija nustojo įtekmės tarpe savojo proletarijato. Ak latviams visgi butų patogiau kariauti, ant kokios ten sau dirvos bestovint, drauge su savo prigimtais broliais, prigimtoį šalyj ir naudo-

jant bei šelpia literatūrą.

Kreivai

Aš noriu pas laisvę. Apie to manote. Aš ilg mo kelius. Aš laisvę. Apie to mauosios. Jūs Jūs neprilaiko Jūs išsišnekate Jūs bandote pr jate apie laisvę nusiseka. Taig bą. Aš noriu į visam svietai, jįs įtikite. Iš ką ji atneša. jums pasipažir miausiai jįs at kalaujate sau kad jįs esate l rios negalima kurios negalin Jūs pajusite, l gijoje yra ne čiaties! Jūs g kyt. Jūs kuri vę iki didžiau noriu pasaky miai pasiklau ant savę j m Jūs mylite.

Jūs mylite laisvę, jįs meilę laisvės saulio turtus. privatiškus va gyvenate laisv. svei. Jūs miri Miri už laisvę! abejoti apie jį atsizinoi nuo j jįs mylite laisvę pasakytumėt kintas. Galibut Vargiai. Aš kle gal, linkon gyv te laisvę. Ką j laisvės? Ką pad davę jums milži rasai, žmonijai. vė, jįs rūšies l ryt, ką jįs norit tinka. Pasimt Uolipt ant viršau ant tokios aukštū nori. Padaryt sa rint, lėšomis sku mis jįs norit. Te kaip jįs norit. L vė, tą jums suteil mis laisvę pražan vimis guodotini

larbštumo organizacijoje, bankime ruošti naują ateinančios naujos vėliava socializmo darbų visoki abejojimai iš vargų, kol meškinimės patįs ir motapti valdovais mūsų kaip atrasti pasau-

skyrė \$ 500 „kovo-
isvė“. Nutarta iš-
e vieno mėnesio,

tijos kuopų atsišau-
tetą, pranešdamas
se kartais randasi
inkimus. Iš vienos
nės kapitalistų val-
oti ir parsidavę ka-
etainių, nenori jų
ns, arba parsamdy-
yti charterj. Apgai-
galima išvengti ir
su jais taikintis.
sirupinti įgyti L.S.
ir stoka tam reika-
ūgi iki kol kur kas
kreiptis prie S. L.
ų mums lyglaikiu-
is, - o kaip tik ap-
arbu, sutaisysime
itįs mūsų materi-
rojav pasirupint
ačių partijai. Sei-
ti iš jo protokolo,
charteriu paveldjo.
į partijai, Cent.
opoms, kurios rei-
s: nuo intrigų ka-
apie tai neužlgo
ištaria ačiu S-u-
usmę.

ščių buvo žinoma
garsaus Szidlov-
i darbininkus su
asitarnauti labui
a komisija pradė-
lžiai taku, ją iš-
abar pasinaudojo
kios augščiaui sto-
tizuoja darbinin-
bar areštuoja.
darbininkai, lat-
iskolių soc. d-ty
uri kuopias apie
ą pat padarė ir
larbininkų“, vis
a, kodėl latviai
jo įtekmės tarpe
c latviams visgi
ant kokios ten
uge su savo pri-
j šalyj ir naudo-

jant bei šelpiant savąją darbininkišką literatūrą.

Kreivai suprasta laisvė.

Aš noriu pasakyt jums truputį apie laisvę. Apie tokią laisvę, kaip jūs ją išmanote. Aš ilgai tyrinėjau jūsų gyvenimo kelius. Aš daug galiu pasakyt apie laisvę. Apie išvaizdą laisvės jusiškės ir mausios. Jūs esate labai triukšmingi. Jūs neprilaikotė minčių viduje savęs. Jūs išsišnekatė. Jūs pasirodotė darbas. Jūs bandotė pasakyt mums, ką jūs mislijate apie laisvę. Bet tas jums ne visiškai nusiseka. Taigi aš noriu atlikti jūsų darbą. Aš noriu pasakyt jums, o teipgi ir visam svietui, kas per laisvę yra į kurią jūs įtikite. Iš kur jūsų laisvė ateina ir ką ji atneša. Galbut, kad aš padėsiu jums pasipažinti su pačiais savim. Pirmiausiai jūs atrasitė, kaip daug jūs reikalaujate sau sargybos. Jūs patėmysitė, kad jūs esate labai pavojinga ypata, kurios negalima palikti draugijoje be sargo, kurios negalima prileisti prie ko ji nori. Jūs pajusitė, kad jūsų padėjimas draugijoje yra nejaukus. Ar jūs vangiai jaučiaties? Jūs galite patįs sau ant to atsakyt. Jūs kurie išploatė ir išgriatė laisvę iki didžiausių mulinių burbulų. Aš noriu pasakyt apie jus pačius. Tik ramiai pasiklausykite. Veizdėkit. Žiūrėkit ant savęs į mano veidrodį.

Jūs mylite laisvę. Kas gali abejot apie jūsų meilę laisvės? Jūs kurie vartotė pasaulio turtus. Jūs kurie įkunijotė į savo privatiškus vardus žemės gerovę. Jūs gyvenate laisvei. Žinoma. Gyvenate laisvei. Jūs mirtumėt už laisvę. Kas tas? Mirt už laisvę? Pažiūrėkim. Jeigu kas abejotų apie jūsų meilę laisvės, jis gali atsizinti nuo jūsų, pasiklausęs jus ar jūs mylite laisvę. Ir, žinoma, jūs jam tiesą pasakytumėt. Ir jis nueitų sau pakakintas. Galbut. Ar esiu aš pakakintas? Vargiai. Aš klausimus stumiu biskį atgal, linkon gyvenimo šaknių. Jūs mylitė laisvę. Ką jums padarė jūsų meilė laisvės? Ką padarė rasai, žmonijai? Ji davė jums milžiniškus turtus. Ji davė rasai, žmonijai, amžiną biednystą. Laisvė, jūsų rūšies laisvė, paveliu jums daryt, ką jūs noritė. Plėst, kaip jums patinka. Pasimt mylistas, kokių noritė. Užlipt ant viršaus, kokiū norint keliu ir ant tokios aukštumos, kokia jums pasinori. Padaryt save laimingais, kaip norint, lėšomis skurdo kitų žmonių, kokiomis jūs norit. Taksuoti žmonijos turtus, kaip jūs norit. Laisvė, tokios rūšies laisvė, tą jums suteikė. Ji gvarantuoja jums laisvę prazangų. Ji padarė plėšikavimus guodotinais. Ji įdėjo vagystę tarp

įstatų. Ji jums užtikrino, kad jūsų norai, yra norai visumenės. Ką jūs užsimanotė, visumenė turi išpildyti. Jūsų laisvė, jūsų rūšies laisvė, pašventino kalėjinės ir elgėtnamius. Sukrovė lobius į keletą kruvelių sviete, o visų dušias pasmerkė į purvus. Ji pripildė miestus baisiais kontrastais (-sulyginimo pavyzdžiais) iškilumo galiunų ir sukritimo vargdienių. Padalino mūsų estetikus (-dailamauius) į sudžiuvėlius ir sutrupėlius. Prigimties išdarbių vaisiai ne saldina žmonių gyvenimo, bet užmuša jį. Vietoj budavonių, daromi griuvėsiai. Laisvė, jūsų rūšies laisvė, tą padarė ant žemės. Na - ar tokia jūsų laisvė laiminga? Ar laiminga pagaliaus jums? Jūs surinkotė mautis. Jūs tuos mautis prisavinotė. Jūs manotė, kad tie mautai padarė jus iš nesuanglių aukštais kiltapročiais; iš žmogučių menkų, be žymės, didelėms figuroms tarp cifų (-skaitlinių). Ar tas apsimoka pagaliaus jums? Didelės lėšos (kaštai). Yra tai toksai procesas, kur auka ir budelis abu draug smenga pragaištin. Vienas pražūsta neišganęs kito. Jūs apsilvilkot geresniu rubu, bet ne tapot geresniu žmogumi. Geras žmogus pats atsako už save. Juom daugiau kuris suvalgo, sunesioja, apvaldo - jį skaitotė geresniu žmogum. Ar tas apsimoka pagaliaus jums? Ar laisvė, jūsų rūšies laisvė, apsimoka pagaliaus jums? Kokie nuošimčiai tokios laisvės? Jūs nurodotė jūsų galybę. Jūs nurodotė jūsų lobius. Aš sakau - ne! Aš sakau - tai ne laisvės nuošimčiai. Aš sakau - tai yra nuošimčiai grobikavimo. Laisvė turi nuošimčius kitokio budo: meilę, gyvenimą, kiltą dvasią, garbingumą, simpatiją. Tai mat kokie yra laisvės nuošimčiai. Visi kiti nuošimčiai yra falšyvi nuošimčiai. Visokia laisvė - jūsų rūšies laisvė arba laisvė kitokių rūšių, kuri išduoda kitokius nuošimčius, yra falšius, falšius ir falšius; kokiais mandagiais žodžiais jų nepavadintum. Ar tokia laisvė, jūsų rūšies laisvė, apsimoka pagaliaus jums? Pažvelgkit jūs į savo atšvietą veidrodyje. Ar apsimoka tas? Aš nesakau, kad jūs žinotė. Aš ne skundžiu jus. Aš tik-tai privedu faktus. Ar jūs pripažįstate faktus? Aš bandau supažindyt jus su jums pačiais. Jūs ir jūs patįs nepasizįstate. Pavelykit man jus perstatyt. Ak! ar tai tu čia, Vargomati? O, teip! Ir jūs, teipgi, esate Vargomati? O, teip! Vargomati, pavelyk kad aš suvesčia jus į pažintį su Vargomačiumi. Jūs privalotė pasizinti; labai daug nutiko piktybių, kur galėjo įvykt didelės gerybės, jeigu judu, vyrukai, butumet anksčiau susitikę.

Aš ne bandau pilt alyvos ant sujudinto vandens. Aš nešykstuoju ant dažu.

Aš ne bandau but lipšnius. Aš noriu buti šiurkštus kaip ir jūsų civilizacija. Aš noriu but uršus kaip ir jūsų laisvė. Aš noriu but bašus kaip ir ta laisvė, į kuriąją jūs įtikite. Jūs laikotė visur kalbas, sendami jas iš pinigmaišų ir išduodate nuotarmes apmieruotas dolierių mastu. Jūs visur skelbiatės valdovais pinigmaišų. Aš žinau, kad jūs nežinotė, į ką esate paveidūs (panašūs). Aš norėč, kad jūs žinotumėt, kaip išveizdi jūsų laisvė. Laisvė, kuri padaro vergus. Jūs privalotė pasizint su jumis pačiais. Aš esiu jūsų tarpininkas. Pasinaudokit mano patarnavimu. Tas apsimokės jums taip, kaip dar niekas pasaulėje nebuvo apinokėta. Tas apsimokės jums tukstančios sykių daugiau, negu ta laisvė, į kurią jūs įtikite; ta laisvė, kuri yra retėžiuose. Sztai kokia yra laisvė, į kurią jūs įtikite.

Pagal Horace Traubel

Vargomatis.

Mintįs seno proletarijus.

Kas kovoja, tas laimi. Anuomsyk buvo minėta „Kovoje“, kad Philadelj hi-jos, Pa., politikieriai buvo norėję apip-
lėsti žmones ant daugelio milijonų dolie-
rių, parduodami žmonėms prigulinią
gazo išdirbystę išnaudojimui kompani-
jos. Vienok vietiniai laikraščiai ir agita-
cija tarpe vietinių ukėsu teip sukėlė vi-
sumenę, kad galų gale netik tapo suriš-
tos rankos akyžadiems plėšikams, bet ir
visa jų republikoniška mašinerija pakri-
ko. Tame daug prisidėjo energiška ypa-
ta miesto majoro Weaver, kuriam lai ir
buna garbė už tai. Jis nors nėra socia-
listas, bet kaipo einantis prieš vagių sis-
temą, užsipelno žmonių simpatiją. Jis
padėjo žmonėms prieiti prie persitikrini-
mo, kad kartais galima nuo vagių ir ap-
siginti, jeigu tik apvagiamašis to nori.

Nieks teip negali prabudinti žmogaus
krutinėje entuzijazmo (-pakilauš džiaug-
smo), kaip studijavimas socializmo. Tas
sukelia širdije naują valstietystės meilę,
naują tėvyniškumą; tarptautiška broliš-
ka meilė užima vietą niekam verto tau-
tiškojo patrijotizmo, pripildyto savymeile.

New Yorko tiesdarių komitetas nuta-
rė išmesti iš tiesdarių tarpo tulą tiesdari
Hooker, draug su tuom atimti jam pil-
domąją vietą iš tos priežasties, kad „Ho-
oker yra „moraliskai netinkamas užimti
tą biurą“. Dar vienas „garbės valstietis“
iššluotas su šiukšlėms! O mislyk,
kiek tai teismabutyje prieš tą „garbės
valstietį“ ištarta buvo nusižeminimo ir
pagarbės žodžių! Kiek jis sykių užėmė

vieta aukščiausio va dovo žmonių likimo, pats budamas dorišku niekšu!

Laikraščiai rašo, jog kaikiurių valstijų demokratai ketiną susilieti su republikonais, kad riukimuose pergalėti socialistus. Tai labai butų geistinas dalykas, kad kapitalistų partijos pradėtų lysti po viena skraiste. Tada mažiau prigaudinėtų žmonių, kaip dabar padaro Juk daugybė ir lietuvių, neužsiganėdinančių republikonų plėsimais, votuodami renka sau valdininkus iš demokratų abazo. Tegul bent matytų, kad vieni ir kiti sau lygūs.

Chicago, Ill., kapitalistai vežimninkai pargabeno į straukus skebsų. Tiejie vaikščioja gatvėmis, su užtaisytais revolveriais ir gązdina žmones. Policija jiems nieko nedaro, o straiķierius areštuoja net už pakalbinimą draugų neiti į streikus dirbti. /16 geg. tie skebsai, juodveidžiai, praeidami pro namus tulo darbininko Carlson, pamatė nekaltai žaidžiant mažus kudikius. Be jokios priežasties ir perspėjimo skebas paleido į kudikių kruvelę kulka, ir kada Carlsono pati, išgirdusi šūvį ir pametusi vakarieniškos ugnį išbėgo laukan, pamatė kraujuos paplukuosį jau nebegyvą savo sunelį Enoch. Ne gras pikadarys juokdamas nubėgo. — Kas čia kaltas, ar skebas ar tas kas jį padarė kebus? Skebas yra samdytas daryti prievartas ir žmogžudžiaut, taigi jis yra mažiau kaltesnis už tąjį, kurs jį samdė. Užpakalį skebo stovi kapitalistas — darbdavys, užpakalį darbdavio stovi kapitalizmo sistema. Tai toji sistema, už kurią šiandien teip daugelis ratuoja, keikdami socializmą: kunigai, piniguočiai ir spangi vargšai. Prabuskite!

Sykį suėjo govėda riebių ir nutukusių „pasaulio žiedų“ ir nežinojo apie ką pradėt kalbą. Buvo jų tarpe Protin-gas ir tarė:

— Ar žinot ką, pašnekėkim apie tai, kaip mės nieko nedirbam ir visuomet esam sotūs ir nutukę.

— O, tas ne tiesa, — įsikišo Statistikas.

— Tai nieko naujo nėra, — pritarė jam Istorikas.

— Vai, kaip tas šlykštu, — išsiviepė Panelė.

— Tas labai nepastovus dalykas, — pridėjo Lablarys.

— Labai nenaudinga šnekta, — basu nubambėjo Kunigas.

— Visai tuščia, visai tuščia, — užriko Politikierius.

— Tas gali pagimdyt nepasikakinimą, — pasakė urėdišku tonu Prezidentas, — ir nustotumėm paramos nuo mūsų institu-

cijų. Velik pašnekėkim apie dalyką ma-lonų mums vi-iems: dėlko teip prasėio-kai prisigėrę yra piktybių.

Szventa draugija.

Bibliografija.

„Vperiod“, No. 18 Ženeva. Laikraštis maskolių socialdemokratų.

„Iskra“, No. 99. Laikraštis m. soc. d.

„Posliednija Izvjestija“, No. 230.

Laikraštis žydų „Bundo“ Lietuvoje, Lenkijoje ir Maskolijoje.

„Revoliucijonnaja Rossija“, No. 66. Organas maskolių revoliucionistų.

Sorok dnej pred kazniami (40 dienų prieš nuožudas). Išleista maskolių soc. rev. Pustl. 31. Kaina 6 ct.

Car (charakteristika). Išleista mask. soc. rev. Pustl. 28. Kaina 10 ct.

„Gazeta Robotnica“, No. 37. Laikraštis lenkų darb. Prusuose.

× Izvieščenije o III sjezdie Rossijskoj Socialdemokratičeskoj Rabočejoj Partiji. (pranešimas apie 3-įjį seimą maskolių soc. dem. darb. partijos). Išleido centr. Kom. M.S.D.D.P. Ženeva 1905 Pustl. 20. Kaina 4 ct.

„Posliednija Izvjestija“, nr. 231. (Paskutinės žinios), organas žydų soc. dem. Ženeva, 1905. Kaina 3 ct.

„Osvoboždenje“ nr. 69-70. (Išliucavimas). Organas maskolių liberalų. Paryžius, 1905. Kaina 25 ct.

„Viestnik Russkoj revoluciji“ nr. 4. Laida 1-ma. Išleista maskolių soc. rev. Pustl. 424. Kaina \$ 1.00.

Krasos dėžutė.

23-iai kuopai. — Paduodant „Kovon“ kuopų organizatorių adresus neuženka krasos dėžių (post office box); reikia paduoti ir gyvenimo vietą.

Visoms kuopoms. — Kuri kuopa paduoda „Kovon“ apgarsinimą savo susirinkimų, turi tēmyti į „Darbininko kroniką“, ir užsizymėti kokiam numaryje tas tilpo. Kiekviename numaryje nebus talpinama — per mažai vietos. Gal galėsime tą padaryti vėliau, kada padidinsime „Kovos“ rėmus; o tas prigulės nuo jųsų darbštumo, nuo didinimo kuopų, nuo didesnio skaitliaus surenkamų prenumeratorių ir t.t. Czia jųsų, broliai, darbas, o ne kieno kito. Sukruskit tad Viskas, ką jųs padarysite, bus jųsų pačių labui.

Juris, Jr. — „Lietuviškos žaislės bei vaizdai“ — nepeiktina. Tačiau mės to straipsnuo negalėsime sunaudoti: viena, atsiirauktume nuo savo uždavinio — agitacijos kitokioj linkmėj tarpe mus

brolių darbininkų; antra, permažai tun-me „Kovoje“ vietos pašaliniamis reikalams. Tam yra keletas kitų mūsų laikraščių. Ką daryt su rašinėliu? — Rašinėkite ir toliaus. Kas tiks, mielai suvartsime.

Visiems skaitytojams „Kovos“. — Šį numarį suvėlinom išleisti dėlei grynai techniškių, ir niekuom neprigulinčių nuo redakcijos priežasčių, apie kurias pranešime vėliaus. Dėl tų pačių priežasčių gal prisireiks ir sekantis No. išleisti ne-laiku.

APGARSINIMAI.

Adresai Centrališkojo Komiteto Liet. Soc. Par. Am.

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
Sekretorius susisėsimų J. Baltrusaitis 224 E. Main str. Plymouth, Pa.
Sekretorius turty S. Gribauskas 237 Broadway New York, N. Y.
Išsėdininkas — Dr. J. Szlupas, 28 Federal str., Philad., Pa.
Knygininkas — K. Jonaitis, 1227 Kater str., Philad., Pa.

ADRESAI KUOPU VIRSZININKU.

Norėdami įstoti į L.S.P.A. arba gauti informacijas apie visus dalykus, lytinėcios mūsų partijos ir mūsų literaturos, vientaučiai, kreipkitės kiekvienas prie savo apygardoj esančių mūsų partijos atstovų. Czia žemiau paduodame jų adresus.

14 kuopa; — V.P. Czesna, 731 W. Lexington str., Baltimore, Md.

KUOPOMS IR PAVIENIAMS L.S.P.A.

Sziuomi pranešame draugams mūsų partijos, kad nuog šiol siuntinėtumet mėnesines įmokestis ir aukas išimtinai centrališkan išdan, ant šio adr so:

Dr. J. Szlupas,
328 Federal str.,
Philadelphia, Pa.

Prenumeratą, apgarsinimus ir kitus visus spaudos dalykuose įmokėjimus rečia siųsti tiesiai „Kovos“ redakcijon.

Naujai susitvėrę kuopos, teipgi prisidėjusiejie sąnariai prie kuopų ir įstojantiejie į L.S.P.A. pavieniai, teiksėtės kreiptis prie centr. sekr. susisėsimų — J. Baltušaičio, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

Centrališkas Kom. L.S.P.A.

PAJIEŠKOJIMAI.

Kas žino kokius giminaičius Jono Szėvio (žemaičio, ištremtimo, — pasimirusio atgal 12 metų Irkutske), tegul atsiiraukia ant šio adreso: Dvinsk, Dr. Lukovski, za perejezdom Dvorianskoj ul., dom Garbe, Russia. Atsirado velionio dikto-ka suma pinigų. Jei nieks neatsišauks, jie klius valdžiai.

DIDE

Parengtas 9-tą birželio 1905 nuos maskolitiškus nacionališkus ir vengrų. Kiti savo tautiška, teip kad kaipo tarptauti ženga 15ct.

Pirmas

„Lietuvių Philadelphia, Pa. (ne) subatoj, J. ter, N.J. P. traukis iki (botas) eis nu

CAI

Dvygalvė 1 tai aru vadiri-riant žydus, norėtu įgauti lista reiskia. TOJAI IR KAN-šyta kun. V.I kinti tuodu žku, negu kalba užslusiu į galima gauti Dembskis, 32 Preko \$ 1.00.

NAUJA B

Prie „Kovos“ knaite, kur gali-ty: socializistų, taip jau kitokiu, k-koje kalboje isėje gauti ir kitose kal-koje, angliskoje ir-ai su knygnais v- ma prenumerata an- tose kalbose, kaip- jau laikrazezių. Dmaga, romkita Sekscios knyge nam lietuvio darbin- Ar socialistas gali b Knygtė reikalinga- ris misiona, buk socij- laznyzių ir tikybių. Adomas Mickovy ir darbtai.

Kiekvienas darbi- apie darbus solo mu- lauzijos daizų Lietuvi- amokimū. Apie konstitucija- Konstitucijos žodi- ja reiskia, nu daugeli- kelias svarbių apie ta- Ankos Karba Diev- Kelias istorizskų- tinojų žodynis, vadi- tikto, draugi, o maty- riu suvedimu.

DIDELIS PIKNINKAS!

Parengtas maskolių revoliucionistų 9-tą birželio Maple Grove parke. Dainuos maskolių ir suomių choras; šokiai nacionališkuose parėduose: lenkų, italų ir vengrų. Kiekvieną užkviečiame ateiti savo tautiškuose parėduose, jeigu galima, teip kad tas liktu kožno atminty kaip tarptautiško susirinkimo. Įženga 15ct. Imk Fox Chase karus. Komitetas.

Pirmas Metinis Pikninkas

„Lietuvių kriaucių draugystės“, Philadelphia, Pa., atsibus 17 d. birželio (June) subatoj, Pine Grove Parke, Gloucester, N.J. Prasidės 10 val. prieš piet. trauksis iki vėlyvai nakčiai. Garlaisvis (botas) eis nuo South str. Įženga 25 ct. (4-5-6)

CARIŠKA MYLISTA!

Dvygalvė Maskolijos hydra, paprastai caru vadinama, davė žmonėms išskiriant žydus, „Lauosybę tikėjimo“. Kas norėtų įgauti tikrą išmanymą, ką ta mylista reiškia, lai skaito knygą „KANKINTOJAI IR KANKINTINIAI UŽ MOKSLĄ“ parašytą kun. V. Dembskio; nes mėginti sutaiškinti tuodu žodžiu, biauresniu butų juoku, negu kalbėti apie verdantį ledą, arba užšalusią liepsną. Knygą (190 pusl.) galima gauti tik pas autorių: Rev. Vl. Dembskis, 328 Federal str. Philad. Pa. Pėrke \$ 1.00.

NAUJA KNYGU KRAUTUVE.

Prie „Kovos“ redakcijos tapė atidaryta nauja krautuvė, kur galima gauti visokios įtalpos knygų: socialistiskų, moksliskų, beletristikos ir szejp jau kitokių, kokios tik kada yra lietuviszkoje kalboje iszėję. Apart lietuviszkoje, galima gauti ir kitose kalbose, k.t. rusiszkoje, lenkiszkoje, angliszkoje ir kit. Komisija ir tarpininkystė su knygynais visose dalise pasaulio. Priimama prenumerata ant lietuviszkoje, rusiszkoje ir kitose kalbose, kaip socialistiskų teip ir szejp jau laikraszejų.

Draugai, remkite savo partijos knyginyzė. Sekuncijos knygos yra linkėjamos kiekvienam lietuviui darbininkui perskaityti:

Ar socialistas gali buti kataliku? 10 c.
Knygutė reikalinga perskaityti kiekvienam, kuris miltina, buk socialistai esa girovėjais daugų, bažnyzejų ir tikybu.

Adomas Mickevyczia. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. 15 c.

Kiekvienas darbininkas privalo perskaityti apie darbus szio musų sątautiecezio, sėjiko revoliucijos daigų Lietuvoje ir Lenkijoje. Ras daug pamokinimų.

Apie konstitucija. 15 c.

Konstitucijos zodj daugelis yra girdėję, bet ką jis reiszkia, ne daugelis težino. Czia galima rasti keletas svarbių apie tai paaiszkiniimų.

Ankos Karės Dievui. 10 c.

Keletas istoriskų privadziojimų apie tamsių žmonių žudynės, vadinamas karėmis. Perskaitykite, draugai, o matysite kaip karės yra biau- rum uzvedimu.

Ar dabar yra baudžiava? 15 c.
Formoje pasznekos nurodoma, kad baudžiava žmonijoje neisznyko. tik persikeitė į kitoki, szvelnesni pavidalą.

Ar vyskupas Valanczius ne buvo viliug., l.? 15
Kunigo Vl. Dembskio nurodymai apie Valancziaus kai-kurius darbus, nužvelgtiuus nelabai geruose tiksluose lietuviams.

Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje. 15 c.
Trumpas pieszinėlis isz istorijos susitverimo Lietuvoje Liet. Soc. Dem. Partijos, ir viso darbininkų prabudimo.

Dėlko lieja žmogus prakaitą? 10 c.
Keletas gražių paveikslėlių su iliustracijoms apie socialistiskąj klausimą.

Spėka ir Medega. 1.50
Nurodome szia knygą visiems norintiems įgyti daug žinių apie sukrautines dalis žmogaus ir visos jo aplinkuje gyvastos; apie materija ir isz kur ji ima savo krutumą. Tą knygą maskolių cenzura uzdraudė.

Beto yra visokių knygų, kokios tik randasi kokiuose lietuviszkuose katalioguose.

Iszraszant nemažiau vieno dol. duodasi dovanėlės. Siuncziant pinigus mažiau dolerio, siųsti 1-centiniais krasos (pacztos) ženkleliais.

Adresuoti visokius apsteliavimus reikia sziteip:

Kankintojai ir Kankintiniai už mokslą. 1.00
Czia yra apraszta apie keletą istorijoje žinomų mokslinczių, kurie krito aukomis tamsaus viduramžinės dvasiszskijos fanatizmo. Knyga gana akyva ir naudinga.

MASKOLISZKI RASZTAI:

Mertvecy komuny. Graži apysakutė. 4 c.
Najomny trud i kapital - K. Marks. 20 c.

K. Kautskij. Klassovyje interesy. 15 c.
K. Marks. Graždanskaja voina vo Franciji 40.

V. Voinov. Kak peterburgskije roboczije k cariu chodili. 5 c.

A. Bebel. Zenszczina i socializm. 1.25 c.
G. A. Kuklin. Itogi revoliucijonnago dviženija v Rossiji. 2,25 c.

„Kovos“ Knyginyzcia,
412 Siegel Str.,
Philadelphia, Pa.

LAPELIAI SOCIALIZMO PROPAGANDAI.

Turtas ir darbas; 1-3 ct. 25-50 ct.
Nelaisviai ir elgetos; 1-3 ct. 25-50 ct.

Pasimokinimas nuo asilų 1 3 ct.; 25-50 ct.
Kas yra socializmas; 100-10 ct.,

Kapitalistų bankietas; 100-10 ct.,
Broliai darbininkai ir darbininkės; 1-5 c. 6-25

Gaunama „Kovos“ redakcijoje.

Teiksis visos kuopos priduoti adresus savo organizatorių, arba bent sekretorių, kurie butų galima patalpinti į „Kovą“

Paszaliniai agitatoriai ir agentai „Kovos“ ir kitų socialistiskų rasztų teipgi tepaduoda savo adresus, kuriuos kiekvienas darbininkas suradęs „Kovoje“ galės su bile kokiais reikalais, lytineziais musų literaturos, kreiptis.

Laikraštį „Kovą“ ir kitus darbininkams reikalingus lietuviszkus raštus galima gauti pas musų partijos agitatorius šiose vietose:

BALTIMORE, MD.
M. J. Moteunas, 116 Pratt Str.,
WILKES BARRE, PA.
M. Padolskis, 24 N. Empire Str.,
E. Froomes, News Agent, 73 Grand str. Sta. W., Brooklyn, N. Y.

J. Petrikys, 1514 Ross Ave.,
Scranton, Pa.

AGENTAI RAŠTU

J. J. Smailis, 79 Grand str. BROOKLYN, N. Y.
A. Siderevyčius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.
A. Žvinakevyčius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.
B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, CONN.

AR KRAUSTAISI KUR? eik pas
J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieto, perveža forneczius, parduoda malkas; priima apsteliavimus žodžiu ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

Pirmos kliasos
SALIUNAS.

Skanų visoke gėrimai, puikus Lager Beer ir cigarai. Užeikite ir pabandykite, o pamatyste kaip jums viskas patiks.

JOSEPH D. LEWIS.

N. W. Cor. 2nd & wharton st.
Philadelphia, Pa.,

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyczia ir Grosernia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.
Keystone Teleph. Main 46-84 D.

Užlaiko kasdien sviezią mėšą, kiauliena, verziena, jautieną, avincziena, kumpiai svieži ir rukyti, visokios deszros; teipgi užlaikau miltus, cukrų, kavą, arbatą, surj, silkes ir viską, kas tik yra reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau, negu kur kitur.

Padekavone.

Poni Marė Szezerdieka, po n. 109 kenilworth gat., sziuomė vieszai acziuoja Drui P. ROVNO, už iszgydima, nuo labai pavojingos ligos (Peritonitis), kurią profesoriai ir kiti daktarai lėmė jau neiszgydoma. Todėl patariu visiems gentainiams kreiptis pas

DRĄ PHIL ROVNO,

423 Pine gatvė, Philad., Pa.

VIENATINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS
CAMDEN'E, N. J.**JULIUS GALMIN**

Visoki skanų svieži gėrimai: alus degtinė, vynas, likieriai; puikus cigarai.

400 Mechanic str., Camden, N. J.

Bell Phone, 868-x E. Phone, 1033-A

Dr. J. Szliupas.

328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
Main 47-50-A (Keystone Telephone).

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietais

Parduodame geležinkelių tikietais į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVISZKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4 - tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkviečiame visus lietuvius mūsų vietaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVERYKŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausias prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas mūsų lankytojams už dyką.

Lietuviszkas Saliunas

Visoki geriausi ir skaniausi gėrimai: degtinė, alus, vynas. Teipgi Traine' so grynų rugių šnapsas. Užkandžiai per dieną. Kvepianti cigarai.

Užėikit ir pabandykit.

Is. COHEN.

1216 S. 2-nd str. Kampas Manton, Philadelphia, Pa.

Prareikus gyduolių arba su receptais krepšikė pas:

E. W. Giles.

APTIEKA, KURI RANDASI ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL Str.

Trinerio Amerikoniškas Kartusis vynas, yra pristatomas ing visas dalis miesto po \$ 1.00.

H. ADELSTON,

Kurpiu krautuvė

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisizneka lietuviszkai. Pigios prekės.

725 So. Second str.

N. CZELEDINAS.
921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.
Saliunas

Gardų ir švieži gėrimai; puikus vynas, visokis šnapsas ir likerai; skanus alutis. Pirmiausia lietuvių užėiga.

GERIAUSIA APTIEKA.
ZIONS PHARMACY

S. E. Cor. 3 čios ir Christian St., Philadelphia.

Gryni vaistai, nebrangios prekės ir saužiniszka pitarimas visose szakos medicinos. Teipgi mes gelstime visiems žmonėm jieszkantiem sveikatos.

J.E. Dougherty,
APTIEKORIUS

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str., Philadelphia, Pa.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3- čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daiktai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių, sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higijeniškos patarmės. Aptieka atvira dieną ir naktį. Visokiais liežuviais kalbama

Didžiausia lietuviszka
KRAUTUVE.

ST. CZELEDINAS.

1227 So. Second Str.,
Philadelphia, Pa.

Visokių apautuvų: czeverykų ir kamasų visokios mados, vyriszkių; moteriszkių ir vaikams. Pigiausia prekė ir geriausias tavoras; kas sykį pabando pirkti pas manę tas neatsidžiaugia geru pirkinio. Gana vietaucziai remti svetimtauczius, pirkite pas sava.

Visi labai gerai žino,
Kad reik eit pas Czelediną,
Ant kalėdų ir velykų
Pirkti dailių czeverykų.

LIETUVISZKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3--a ir Bainbridge str.
Philadelphia, Pa.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europjiszkas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartųj vyna, Pain expellerj, šviežias dieles. Užkviečiame visus lietuvius lankyti į mūsų šakrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Geriausia užėiga pas

B. RAMANAUSKA

SALIUNAS

Čia galima gauti išsigert skaniausių gerimų: šnapsas, vyno, likerų, šviežio aluczio ir tt. Kvėpianti cigarai; užkandžiai per dieną ant stalo
938 So. 2-nd str. Philad. Pa. Tel. 65-15 D. Market.

Dr. L.A. DIX,

Offisas ir aptieka ant 799 So. 2-nd str.
Kvatiera ant 1640 So. 4-tos.
Daktariškos rodos offise už dyką.